Qorti tal-Maġistrati (Malta)

RIK NRU 61/2024 FL-ATTI TAL-MANDAT TA' SEKWESTRU KAWTELATORJU NUMRU 402/2023 FL-ISMIJIET: **PROF ALFRED J VELLA (KI. 919150M) BĦALA RETTUR IN RAPPREŻENTANZA TAL-UNIVERSITA TA' MALTA V. ANA MARIA OBANDO CASTELLANOS (KI. 274872A)**

(PENALI AI TERMINI TAL-KAP. 12, ART. 836(8)(A) TISTA' TIĠI MITLUBA MINGĦAJR TALBA GĦAR-REVOKA TAL-MANDAT KAWTELATORJU)

MAĠISTRAT: DR. VICTOR G. AXIAK

8 ta' Lulju 2024

IL-QORTI,

wara li rat ir-rikors ta' Ana Maria Obando Castellanos (msejjħa "r-rikorrenti sekwestrata" jew "r-rikorrenti") ippreżentat fit-12 ta' Marzu 2024[1] li permezz tiegħu għar-raġunijiet fih premessi talbet lill-Qorti s-segwenti:

Tesponi bir-rispett u bil-gurament taghha tiddikjara tahlef u tikkonferma:

1. **'Illi fid-disa' (9) ta' Frar tas-sena elfejn u tlieta u ghoxrin (2023), il-Prof Alfred J Vella (ID 919150M) bhala Rettur in rapprezentanza tal-Universita' ta' Malta talab u ottjenew il-hrug tal-mandat ta' sekwestru kawtelatorju odjern kontra l-esponenti fost l-ohrajn sabiex jikkawtela kreditu minnu dedott fl-ammont ta' elf seba' mija u hamsin euro (EUR 1,750.00) deskrit bhala "*ammont dovut in rifuzjoni ta' somma mhallsa b'mod addizzjonali u erronju*", liema talba giet dedotta kontestwalment permezz ta' ittra ufficjali 166A (Dok. A)". Kopja ta' dan il-mandat qed tigi hawn annessa u mmarkata bhala Dokument AMOC.1;**
2. **Illi l-artikolu 833A tal-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili (Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta) jipprovdi testwalment:**

[1] Fol 1-14

"833A. Meta tigi prezentata u konfermata bil-gurament ittra ufficjali skont l-artikolu 166A, jistghu minnufih wara jigu prezentati u konfermati bil-gurament il-mandati kawtelatorji msemmijin fl-artikolu 830(1)(a), (b) u (d):

Izda meta tigi prezentata dik l-ittra ufficjali, ir-rikorrent ghandu jipprezenta rikors guramentat jew rikors jew talba, skont il-kaz, fi zmien ghoxrin gurnata mid-data tal-prezentata ta' nota ta' kontestazzjoni shiha jew parzjali jew inkella fi zmien sittin gurnata mid-data tal-hrug ta' mandat, jekk ma jkunx hemm nota ta'kontestazzjoni, skont liema data tigi l-ewwel:

…"

3. **Illi l-istess ittra ufficjali (bin-numru 390/2023) prezentata skond l-artikolu 166A tal-istess Kap 12 tal-Ligijiet ta' Malta minn il-Prof Alfred J Vella (ID 919150M) bhala Rettur in rapprezentanza tal-Universita' ta' Malta kontra l-esponenti fid-9 ta' Marzu 2023 kontestwalment mal-precitat mandat kawtelatorju qatt ma giet notifikata lill-esponenti. Kopja ta' din l-ittra ufficjali qed tigi hawn annessa u mmarkata bhala Dokument AMOC.2;**

4. **Illi wara li sar hlas ghal tentattiv iehor ta' notifika ta' l-istess ittra ufficjali bin-numru 390/2023 li kienet saret skond l-artikolu 166A fid-9 ta' Marzu 2023, bl-aktar mod irresponsabbli u oxxen, l-atti tal-istess ittra ufficjali (bin-numru 390/2023) u kif ukoll l-atti tal-precitat Mandat ta' Sekwestru kawtelatorju precitat numru 402/2023 fl-ismijiet premessi gew ghal kollox abbandunati mill-imsemmi Prof Alfred J Vella (ID 919150M) bhala Rettur in rapprezentanza tal-Universita' ta' Malta u thallew pendenti sabiex jirrekaw hsara u pregudizzju lill-esponenti.**

5. **Illi huwa stat ta' fatt inkonfutabbli illi sat-terminu perentorju preskritt mil-ligi sabiex titressaq kawza fuq il-mertu ta' dawn l-allegati 'a ammont dovut in rifuzjoni ta' somma mhallsa b'mod addizzjonali u erronju', ossija l-ghaxra (10) ta' April ta' l-istess sena elfejn u tlieta u ghoxrin (2023), l-istess Prof Alfred J Vella (ID 919150M) bhala Rettur in rapprezentanza tal-Universita' ta' Malta ma ressaq l-ebda kawza kontra l-esponenti fuq il-mertu b'dak il-kawzali kif dedotti fil-mandat kawtelatorju u kwindi l-mandat ma kellux jibqa' fis-sehh, anzi fil-fatt hu ma ressaq l-ebda kawza kontra l-esponenti. Dan jirrizulta lampanti mill-hawn anness *print-out* mehud minn fuq is-sitema komputerizzata eCourts tal-Qrati tal-Gustizzja, liema dokument qed jigi hawn anness u mmarkat bhala Dokument AMOC.3;**

6. **Illi ai termini tad-dispozizzjonijiet tal-Artikolu 836(8) din l-Onorabbli Qorti tista' tikkundanna lil min ikun talab il-hrug ta' mandat bhal dak odjern u mbaghad ma jsegwix l-istess att kawtelatorju bil-kawza relattiva fuq il-mertu ghall-hlas ta' penali ta' mhux anqas minn elf mija u erbgha u sittin euro u disgha u sittin cent (EUR 1,164.69) u mhux aktar minn sitt elef disa' mija u tmienja u tmenin euro u tnax-il cent (EUR 6,988.12) lil kull wiehed mill-intimati illegalment milquta mill-mandat kawtelatorju in kwistjoni;**

7. **Illi dan il-mandat kawtelatorju jinkwadra ruhhu f'sensiela ta' atti u atti gudizzjarji vessatorji u illegali intizi sabiex ifixklu lill-esponenti milli tikseb gustizzja in konnessjoni mat-**

terminazzjoni tal-impjieg taghha da parti tal-Universita' ta' Malta, u li jopprimu lill-esponenti;

8. **Illi l-effett tal-Mandat ta' Sekwestru kawtelatorju precitat numru 402/2023 fl-ismijiet premessi huwa fis-sens li gie kolpit b'mod ghal kollox dizastruz il-gestjoni tal-hajja civili u tal-esponenti, u dan bi pregudizzju sostanzjali ghaliha.**

9. **Illi fil-kaz odjern, minghajr pregudizzju ghar-rimedji spettanti lir-rikorrenti fid-danni, jezistu c-cirkostanzi fejn din l-Onorabbli Qorti ghandha timponi tali sanzjoni fl-import massimu previst mil-ligi;**

GHALDAQSTANT, ghar-ragunijiet premessi, l-esponenti titlob bir-rispett illi din l-Onorabbli Qorti jghogobha tikkundanna lill-intimat Prof Alfred J Vella (ID 919150M bhala Rettur in rapprezentanza tal-Universita' ta' Malta sabiex ihallas il-penali prevista mil-ligi ai termini tal-Artikolu 836(8) tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta fl-import massimu ta' sitt elef disa' mija u tmienja u tmenin euro u tnax-il cent (EUR6,988.12) lill-esponenti in kwantu naqqas milli jiddeduci l-pretensjoni tieghu kawtelati bil-mandat ta' Sekwestru kawtelatorju numru 402/2023 f'kawza entro t-termini perentorji stabbiliti mil-ligi, bl-ispejjez ta' dawn il-proceduri kontra l-istess Prof Alfred J Vella (ID 919150M bhala Rettur in rapprezentanza tal-Universita' ta' Malta.

Salv kull azzjoni ghal danni spettanti lir-rikorrenti.

Bl-ispejjez.'

wara li rat ir-risposta ta' Prof Alfred J. Vella fil-kwalità tiegħu premessa (imsejjaħ "l-intimat nomine sekwestrant" jew "l-intimat") ippreżentata fid-29 ta' April 2024[2] li permezz tagħha wieġeb kif ġej:

'Illi l-esponenti jaghmel referenza ghar-rikors imressaq minn Ana Maria Obando Castellanos nhar it-12 ta' Marzu 2024 u jishaq li t-talba mressqa permezz tal-istess rikors ghandha tigi michuda minn din l-Onorabbli Qorti in kwantu infondata fil-fatt u fid-dritt u dan kif ser jigi spjegat f'din ir-risposta.

IT-TALBA HIJA PROCEDURALMENT IMPROPONIBBLI

Jibda billi jinghad li t-talba kif imressqa fir-rikors surreferit hija sabiex din l-Onorabbli Qorti tikkundanna lill-esponenti jhallas il-penali msemmija fil-ligi ai termini tal-Artikolu 836(8) tal-Kapitolu 12 tal-Ligijiet ta' Malta u dan peress li skont ir-rikorrenti ma tressqitx kawza abbazi tal-pretensjoni msemmija fil-mandat in kwistjoni entro t-terminu stabbilit fil-ligi;

Jehtieg li jinghad li t-talba odjerna tressqet abbazi tas-subartikolu 8 tal-Artikolu 836 tal-Kap. 12, liema artikolu (u cioe' l-Artikolu 836) propju jirregola d-dritt ta' persuna li tressaq rikors sabiex l-att kawtelatorju relattiv jigi revokat. Fl-istess artikolu, jigi mfisser kif huwa regolat il-process tat-talba ghar-revoka, inkluz id-dritt li l-kontro parti tressaq risposta.

[2] Fol 20-25

Sussegwentament f'sub-artikolu 8 tal-Artikolu 836, il-Legislatur fisser li, *"Il-Qorti tista' tikkundanna lir-rikorrenti li jkun inhareg att kawtelatroju fuq talba tieghu sabiex ihallas penali ta' mhux inqas minn elf mija u erbgha u sittin euro u disgha u sittin centezmu (l,164.69) u mhux izjed minn sitt elef disa' mija u tmienja u tmenin euro u tnax-il centezmu (6,988.12) li jmorru ghand il-persuna li kontriha jkun inhareg l-att kawtelatorju, f'kull kaz minn dawn li gejjin…".*

Huwa evidenti li l-Qorti, "*tista' tikkundanna* [hlas] *ta' penali",* biss jekk kemm-il darba tkun saret u jkun gie segwit il-process tat-talba ghar-revoka tal-mandat. Il-ligi tippreskrivi b'mod inekwivoku c-cirkostanzi fejn talba ghandha titressaq b'rikors *ad hoc*. Ezempju l-Artikolu 836(1) jishaq li, *"l-intimat li jkun inhareg att kawtelatorju kontrih <u>jista' jaghmel rikors</u> lill-qorti li tkun harget l-att kawtelatorju".* L-istess jista' jinghad fir-rigward tal-Artikolu 836(9), fejn dan jsostni li, *"fil-kazijiet li jaqghu taht is-sub-artikolu ta' qabel dan, il-qorti tista', <u>meta jsirilha rikors mill-persuna</u> li kontriha jkun inhareg l-att kawtelatorju".* Huwa evidenti li dan ma jistax jinghad bl-istess mod ghall-Artikolu 836(8), propju ghaliex it-talba li tista' titressaq ai termini ta' dan is-sub-artikolu trid tkun <u>ancillari</u> ghal u <u>marbuta</u> ma' talba ghar-revoka kif inhu specifikament provdut skont s-subartikolu 1 tal-istess artikolu.

Referenza ssir ghall-gurisprudenza nostrana, fejn it-talba ghall-hlas ta' penali dejjem giet meqjusa fl-istess rikors li kien qieghed jitratta t-talba ghar-revoka ta' mandat ai termini tal-artikolu 836(1). Dan ghaliex wiehed ma jistax iqis l-imposizzjoni ta' penali qabel ma wiehed jikkunsidra jekk il-mandat ghandux l-ewwel jigi revokat. Li kieku l-ligi riedet li l-intimat li jkun inhareg att kawtelatorju kontrih jaghmel rikors *ad hoc* ghall-imposizzjoni ta' penali skont sub-artikolu 8 (minghajr ma ssir talba ghar-revoka) kienet tghid dan specifikament bl-istess mod kif fissret fis-sub-artikoli l-ohra – *ubi lex voluit dixit.* Is-sekwenza tas-sub-artikoli fl-Artikolu 836 hija cara u hija wahda dipendenti fuq l-ohra. Dan anki jirrizulta mill-fatt li d-dritt tal-esponenti li jressaq ir-risposta tieghu huwa ai termini tas-sub-artikolu 3.

Konsegwentament, ghar-ragunijiet hawn fuq imfissra jsegwi li r-rikors odjern kif imressaq huwa proceduralment improponibbli u ghandu jigi michud minn din l-Onorabbli Qorti.

<u>IT-TALBA TAR-RIKORRENTI MA GHANDHIEX TINTLAQA' GHALIEX (I) L-IMPOSIZZJONI TA' PENALI HIJA DISKREZZJONALI U (II) TEZISTI RAGUNI VALIDA GHALFEJN MA TRESSQITX KAWZA DWAR IT-TALBA FIZ-ZMIEN STABBILIT BIL-LIGI</u>

Minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-esponenti jirrileva li fi kwalunkwe kaz, it-talba ghall-imposizzjoni ta' penali skont l-Artikolu 836(8) hija diskrezzjonali. Di fatti riferenza ssir ghad-decizjoni fl-ismijiet Jamar Malta Limited (C45236) vs Office Group Limited (Rik 164/12) deciza nhar l-10 ta' Awwissu 2012 fejn gie deciz hekk:

"Illi dwar il-kwestjoni tal-impozizzjoni tal-penali, irid jinghad li din hija sanzjoni <u>fakolattiva.</u> Il-Qorti <u>fid-diskrezzjoni taghha</u>, <u>tista'</u> taqbel li tghabbi lil min ikun hareg Mandat Kawtelatorju kontra persuna, u fuq talba ta' din, b'piena ta' hlas ta' penali. Minbahha li tali impozizzjoni hija <u>fakultativa,</u> irid jintwera ghas-sodisfazzjon tal-Qorti li trid tkun sehhet wahda mic-cirkostanzi mahsubin mil-ligi biex tali sanzjoni tigi imposta. Erbgha (4) huma c-cirkostanzi mahsuba mil-ligi f'dan ir-rigward u, ladaraba huma sanzjoni punittiva, ghandhom jitqiesu strettament bhala tassattivi izda bizzejjed li tirrizulta wahda minnhom biex il-Qorti <u>tista' taccetta</u> li tqis it-talba

ghall-kundanna tal-hlas tal-penali. Dwar din id-diskrezzjoni nghad li l-Qorti hija tenuti li timponi l-penali fejn ikunu jirrizulta l-estremi li l-ligi tezigi biex din tkun imposta, u l-Qorti tista' biss taghzel li ma timponix il-penali mahsuba fl-artikolu 836(8) f'kazijiet estremi fejn is-sens ta' gustizzja hekk kien jimponilha. Il-penali mahsuba fl-imsemmi artikolu 836(8) tal-Kap 12 hija wahda ta' ordni pubbliku immirata li tizgura serjeta fil-process gudizzjarju u biex ma thallix lill-istitut tal-Mandati kawtelatorji jintuza b'abbuz".

L-istess inghad fid-decizjoni fl-ismijiet, "Wara l-atti tal-mandat ta' inibizzjoni nru 86/98 fl-ismijiet Lawrence Tabone pro et noe vs Raymond Tabone" fejn il-Qorti tal-Appell fil-15 ta' Novembru 2004 sahqet hekk:

"Huwa pacifiku li, minkejja li ligi tal-procedura tispecifika kjarament liema huma dawk il-kazi li fihom ghandha tapplika s-sanzjoni ta' imposizzjoni ta' penali, il-poter vestit fil-Qorti jibqa' dejjem wiehed ta' natura diskrezzjonali. Fi kliem iehor, il-Qorti m'hijiex obbligata li bilfors u f'kull kaz li jkun, timponi penali u dan ghaliex il-ligi tghid biss li 'il-Qorti tista'… (sottolinear tal-Qorti) u mhux 'ghandha'".

In vista tal-premess, jirrizulta ampjament car li l-ligi ma tridx li l-Qorti ta' bilfors timponi tali penali. Fic-cirkostanzi tal-kaz odjern jirrizulta li ma sar l-ebda abbuz tal-istitut tal-mandat ta' sekwestru kawtelatorju min-nahet l-esponenti. Di fatti, l-esponenti jfisser li kwalunkwe atti gudizzjarji li l-esponenti pprova jinnotifika lill-kontro-parti bihom, inkluz ohrajn li ma humiex relatati mal-fatti tar-rikors odjern, ghal xi raguni ma setghux jigu notifikati lir-rikorrenti.

Il-pretensjoni li tressqet fil-mandat in kwistjoni kienet tirrilata ma' ammont dovut mir-rikorrenti in rifuzjoni ta' somma mhallsa lilha mill-esponenti b'mod addizzjonali u erronju fl-ammont ta' €1,750. Apparti dawn il-hlasijiet dovuti, skont kif imfisser fl-Ittra Ufficjali maghmula mill-istess esponenti skont l-Artikolu 256(2) tal-Kap 12, ir-rikorrenti ghandha wkoll thallas lill-Universita' ta' Malta l-ammont ta' elf u hamsa u sebghin ewro u sitta u sebghin centezmi (Eur1075.76) bhala spejjez u drittijiet, flimkien mal-VAT fuq id-drittijiet, ai termini tas-sentenza moghtija mill-Onorabbli Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) nhar l-10 ta' Jannar 2024 fl-ismijiet *Ana Maria Obando Castellanos maghrufa bhala Ana Obando vs Rettur tal-Universita' ta' Malta et* (Rik. Nru. 53/2023LM). Ghal xi raguni, ir-rikorrenti mhux tigi notifikata bl-atti intavolati mill-esponenti, inkluz l-appell hawn fuq imsemmi, izda pero' taf bl-atti intavolati mill-esponenti u tagixxi u twiegeb biss fejn ir-rikorrenti tqis li ghandha twiegeb.

Huwa evidenti mis-suespost, li l-allegat agir abbusiv tal-esponenti li r-rikorrenti bhal donnha tissuggerixxi fir-rikors taghha, jirrizulta li huwa da parti tar-rikorrenti stess. L-esponenti jinsab f'posizzjoni li minhabba li l-atti kollha mressqa minnu ghal xi raguni ma humiex qed jigu notifikati lir-rikorrenti, qed ibghati spejjez ulterjuri specjalment minn lenti ta' interess generali. Aghar minn hekk, minkejja li r-rikorrenti tishaq fir-rikors taghha li l-"*ittra ufficjali bin-numru 390/2023 …. U kif ukoll l-atti precitat Mandat ta' Sekwestru kawtelatorju precitat numru 402/2023 fl-ismijiet premessi gew ghal kollox abbandunati mill-imsemmi Prof Alfred J Vella (ID 919150M) bhala Rettur in rapprezentanza tal-Universita' ta' Malta u thallew pendenti sabiex jirrekaw hsara u pregudizzju lill-esponenti*" u li *"l-effett tal-Mandat ta' Sekwestru kawtelatorju precitat numru 402/2023 fl-ismijiet premessi huwa fis-sens li gie kolpit b'mod ghal kollox*

dizastruz il-gestjoni tal-hajja civili u tal-esponenti, u dan bi pregudizzju sostanzjali ghaliha" **fir-realta' dan m'huwiex minnu.**

Qabel xejn l-esponenti jirrileva li l-effett ta' ittra ufficjali mhux notifikata ftit li xejn tista' tikkawza l-pregudizzju u l-hsara li qed tissugerrixxi r-rikorrenti. Oltre minn hekk, mill-mandat in kwistjoni jirrizulta li ma nstab xejn fil-kontijiet bankarji tar-rikorrenti. Apparti minn dan, wiehed certament ma jistax jinghad li dawn l-atti kellhom effett negattiv fuq il-gestjoni tal-hajja civili tal-intimata meta l-ammont pretiz fil-mandat hu ta' €1,750 u liema ammont ma nstabx fil-kontijiet bankarji tar-rikorrenti u wisq inqas assi tal-istess.

Ghaldaqstant l-esponenti jistaqsi, wiehed ghandu jipprocedi b'kawzi u notifiki ta' atti ghall-irkupru ta' flus meta jirrizulta li r-rikorrenti: (i) ghal xi raguni mhux tigi notifikata b'diversi atti, tant li kien hemm (u ghad hemm) dubju ragonevoli dwar jekk l-intimata fil-fatt ghadiex hawn f'Malta u f'dan ir-rigward l-esponenti jitlob li titressaq prova dwar jekk ir-rikorrent fil-fatt kienetx hawn Malta meta tressaq ir-rikors odjern, u dan *ad validitatem* ai termini tal-Artikolu 180(1)(a) tal-Kap. 12; (ii) ma jidher li hemm l-ebda assi jew flejjes li gew irkuprati bil-mandat in kwistjoni; u (iii) il-procediment tal-process ta' notifika ser iwassal lill-Universita' ta' Malta sabiex tinkorri iktar spejjez ghall-fini ta' notifika certament ser twassal ghal sitwazzjoni fejn ma tistax tirkupra dak li hu dovut lilha lura?

Ai termini tal-Artikolu 836(8), il-Qorti ghandha tiddeklina milli timponi penali ghaliex ir-rikorrenti ma setghetx issofri pregudizzju in vista tal-fatt li: (i) l-ammont in kwistjoni huwa zghir u (ii) il-mandat ma rkupra l-ebda assi u flejjes tar-rikorrenti. Il-fatt li r-rikorrenti ma sofriet l-ebda pregudizzju jirrizulta mill-fatt li r-rikorrenti lanqas ma ressqet talba ghar-revoka tal-mandat, u fuq kollox ir-rikors odjern tressaq iktar minn sena wara li gew intavolati l-atti in kwistjoni!

Li kieku verament hajjet ir-rikorrenti giet kolpita b'mod dizastruz b'rizultat tal-mandat in kwistjoni, kif minnha allegat, jsegwi li r-rikorrenti kienet tressaq b'mod immedjat rikors ghar-revoka tal-istess mandat sabiex tigi mehlusa mill-allegat dizastru li holoq l-istess mandat. Tali talba ma tressqitx, izda minflok tressqet talba unika ghall-hlas ta' penali (li kif gia inghad supra, hi proceduralment inammissibbli). Dan il-fatt fih innifsu jindika li l-intenzjoni tar-rikorrenti mhix wahda genwina, izda pjuttost vendikattiva fil-konfront tal-ex principal taghha wara li l-impjieg taghha gie terminat b'mod legittimu, kif ikkonfermat mill-Qorti tal-Appell;

L-esponenti jaghmel riferenza wkoll ghas-sottomissjoni tar-rikorrenti u cioe' li, *"l-mandat kawtelatorju jinkwadra ruhhu f'sensiela ta' atti u atti gudizzjarji vessatorji u illegali sabiex ifixklu lill-esponenti milli tikseba gustizzja in konnessjoni mat-terminazzjoni tal-impjieg taghha da parti tal-Universita' ta' Malta".* Jinghad li dan allegat mir-rikorrenti huwa bla bazi in kwantu qabel xejn, it-talba ghal tkeccija ngusta da parte tar-rikorrenti giet michuda mill-Qorti tal-Appell u fi kwalunkwe kaz il-mertu tat-terminazzjoni tal-impjieg ma jirrelatax mal-mertu tal-mandat in kwistjoni stante li tal-ahhar jirrelata fuq hlas addizzjonali u erronju maghmul favur ir-rikorrenti mill-esponenti. Ir-rikorrenti qed tgawdi minn arrikkiment ingust u qed tirrifjuta li tirrifondi flejjes pubblici. *Sopra corna bastonate*, wara li t-talba taghha ghal tkeccija ngusta giet michuda u wara li qed tirrifjuta li thallas l-ispejjez gudizzjarji relattivi kif ordnat mill-Qorti tal-Appell, issa qed titlob penali a bazi ta' allegazzjoni inveritiera li l-mandat ta' sekwestru in

> **ezami qed joholqilha dannu meta la nqabdu flejjes u wisq anqas ma tressqet talba ghar-revoka tal-istess mandat!**
>
> **Irid jinghad ukoll li r-rikorrenti tghid li ma gietx notifikata bl-ittra ufficjali in kwistjoni u fl-istess nifs tannetti kopja tal-istess ittra mar-rikors in ezami, minghajr ma hadet l-ebda azzjoni biex twiegeb ghall-istess;**
>
> **Fi kwalunkwe kaz u minghajr ebda pregudizzju ghas-suespost, issa li r-rikorrenti regghet tfaccat b'dan ir-rikors, l-esponenti jirriserva li jirregola ruhu fir-rigward ta' kull azzjoni relattiva ghall-ammont minnha dovut lill-esponenti kif fuq spjegat, inkluz l-intavolar ta' talba ghall-hlas flimkien ma' mandat ta' sekwestru kontestwali.**
>
> **Ghaldaqstant, in vista tas-suespost, jirrizulta ampjament car li t-talba kif kontenuta fir-rikors in ezami hija infondata fil-fatt u fid-dritt u ghandha tigi michuda minn din l-Onorabbli Qorti, bl-ispejjez.'**

wara li semgħet il-provi kif ukoll it-trattazzjoni li saret bil-fomm:

- Mill-Avukat Dr. Jonathan De Maria għar-rikorrenti, u
- Mill-Avukat Dr. Ian Vella Galea u Dr. Melanie Sammut għall-intimat

wara li fliet l-atti proċesswali,

qed tagħti dan id-

Digriet

1. F'din il-proċedura, ir-rikorrenti sekwestrata m'hijiex qed tattakka l-validita' tal-mandat ta' sekwestru kawtelatorju in kwistjoni u titlob ir-revoka tiegħu abbażi ta' xi waħda mill-kawżali taħt l-Art. 836(1) tal-Kap. 12 iżda qegħda minflok unikament tintavola talba għall-ħruġ ta' penali ai termini tal-Art. 836(8) tal-Kap. 12 li jiddisponi kif ġej:

> **'836. (8) Il-qorti tista' tikkundanna lir-rikorrent li jkun inħareġ att kawtelatorju fuq talba tiegħu sabiex iħallas penali ta' mhux inqas minn elf mija u erbgħa u sittin euro u disgħa u sittin ċenteżmu (1,164.69) u mhux iżjed minn sitt elef disa' mija u tmienja u tmenin euro u tnax-il ċenteżmu (6,988.12) li jmorru għand il-persuna li kontriha jkun inħareġ l-att kawtelatorju, f'kull każ minn dawn li ġejjin:**
>
> **(a) jekk ir-rikorrent, mingħajr raġuni valida, ma jagħmilx il-kawża dwar it-talba fiż-żmien stabbilit bil-liġi;**
>
> **(b) jekk, fit-talba tal-konvenut għat-tneħħija tal-att kawtelatorju, l-attur jonqos milli jiġġustifika li l-att kawtelatorju kellu jinħareġ jew illi fi żmien ħmistax-il jum qabel ma jkun sar ir-rikors għall-ħruġ tal-att kawtelatorju, huwa jkun b'xi mod talab lill-konvenut li jħallas id-dejn, jew, jekk id-dejn ma jkunx wieħed likwidu, sabiex jipprovdi sigurtà biżżejjed: Iżda d-dispożizzjonijiet ta' dan il-paragrafu ma għandhomx japplikaw meta jintwera li kien hemm raġunijiet ta' urġenza għall-ħruġ tal-mandat;**

> **(ċ) jekk iċ-ċirkostanzi tad-debitur kienu tali li ma jagħtux lok għal xi dubju raġonevoli dwar il-likwidità tiegħu u dwar il-kapacità finanzjarja tiegħu li jħallas it-talbiet tar-rikorrent, u din il-qagħda tad-debitur kienet magħrufa sew;**
>
> **(d) jekk it-talba tar-rikorrent tkun waħda li ssir b'malizzja, tkun frivola jew vessatorja'**

2. Ir-rikorrenti tisħaq illi l-Qorti għandha timponi penali fuq l-intimat għaliex dan naqas, mingħajr raġuni valida, li jagħmel il-kawża dwar it-talba tiegħu fiż-żmien stabbilit mil-liġi.

3. L-istorja riċenti bejn il-partijiet, kif dokumentata fl-atti ta' dan ir-rikors u kif irriżulta fit-trattazzjoni finali, turi illi permezz tal-mandat ta' sekwestru kawtelatorju bin-numru 402/2023 l-intimat nomine sekwestrant ried iqiegħed fiż-żgur pretensjoni ta' kreditu ta' € 1,750 rappreżentanti ammont allegatament dovut lill-Università ta' Malta mir-rikorrenti bħala rifużjoni ta' somma żejda li hija kienet tħallset bi żball matul l-impjieg tagħha. Din il-pretensjoni ġiet dedotta fl-ittra uffiċjali ai termini tal-Art. 166A li ġiet ippreżentata kontestwalment mal-mandat. Dan seta' jsir bis-saħħa tal-Art. 833A tal-Kap. 12 li jiddisponi kif ġej:

> **'833A. Meta tiġi preżentata u konfermata bil-ġurament ittra uffiċjali skont l-artikolu 166A, jistgħu minnufih wara jiġu preżentati u konfermati bil-ġurament il-mandati kawtelatorji msemmijin fl-artikolu 830(1)(a), (b) u (d):**
>
> **Iżda meta tiġi preżentata dik l-ittra uffiċjali, ir-rikorrent għandu jippreżenta rikors ġuramentat jew rikors jew talba, skont il-każ, fi żmien għoxrin ġurnata mid-data tal-preżentata ta' nota ta' kontestazzjoni sħiħa jew parzjali jew inkella fi żmien sittin ġurnata mid-data tal-ħruġ ta' mandat, jekk ma jkunx hemm nota ta' kontestazzjoni, skont liema data tiġi l-ewwel:**
>
> **Iżda wkoll ma jkun hemm l-ebda ħtieġa ta' rikors ġuramentat jew rikors jew talba, skont il-każ, f'każ li l-mandat kawtelatorju jiġi kkonvertit f'wieħed eżekuttiv jew jiġi mneħħi permezz ta' kontro-mandat.'**

4. Ir-rikorrenti qed torbot it-talba tagħha għall-impożizzjoni ta' penali taħt l-Art. 836(8)(a) minħabba li wara li l-ittra baqgħet ma ġietx notifikata lilha (u ma ġietx ikkuntestata minnha), l-intimat sekwestrant naqas milli jintavola kawża fiż-żmien stipulat mil-liġi ossia fi żmien sittin (60) ġurnata mid-data tal-ħruġ tal-mandat.

5. Huwa maqbul bejn il-partijiet u jirriżulta lill-Qorti minn aċċertamenti ulterjuri magħmula minnha fir-rigward ta' atti pubbliċi ppreżentati fir-Reġistru tal-Qrati Ċivili u Tribunali, illi:

1. Il-mandat kawtelatorju *de quo* nħareġ fit-13 ta' Frar 2023 u ġie revokat fis-7 ta' Mejju 2024 meta nħareġ kontromandat.

2. L-ittra uffiċjali ġie ippreżentata fid-9 ta' Frar 2023 u la ġiet notifikata, minkejja numru ta' tentattivi, u lanqas ma ġiet kuntestata.

3. Il-kawża għall-ammont kawtelat baqgħet ma ġietx intavolata qabel ma ġie revokat il-mandat fis-7 ta' Mejju 2024.

4. Fis-6 ta' Mejju 2024 ġiet miftuħa kawża quddiem it-Tribunal għal Talbiet Żgħar mill-intimat kontra r-rikorrenti għall-istess ammont ta' € 1,750 u għall-istess kawżali, filwaqt li fis-7 ta' Mejju 2024 ġie ippreżentat mandat ta' sekwestru kawtelatorju ieħor in kawtela tal-istess ammont.

6. Ir-rikorrenti tisħaq illi l-mandat kawtelatorju *de quo* kien intiż biss bħala wieħed minn diversi atti ġudizzjarji vessatorji u illegali intiżi sabiex ifixkluha *"milli tikseb ġustizzja in konnessjoni mat-terminazzjoni tal-impjieg tagħha da parti tal-Universita ta' Malta"* u li l-effett tiegħu kien li jiġi *"kolpit b'mod għall-kollox diżastruż il-ġestjoni tal-ħajja ċivili ... tal-esponenti ... bi preġudizzju sostanzjali għaliha."*

7. Fid-difiża tiegħu, l-intimat nomine qed jgħid qabel xejn illi (i) l-azzjoni tar-rikorrenti hija improponibbli proċeduralment għaliex skond hu din setgħet issir biss **<u>flimkien</u>** ma' talba għar-revoka tal-mandat u mhux waħedha, li (ii) kien hemm raġuni valida għaliex ma saritx il-kawża fiż-żmien stipulat mill-liġi u li (iii) fi kwalsiasi każ il-penali hija fakoltattiva u mhux tassattiva. Inoltre l-intimat jisħaq illi mhuwiex vera illi l-mandat tħalla fis-seħħ sabiex jikkreja preġudizzju għar-rikorrenti u li filfatt din ma sofriet l-ebda danni billi ma kien instab xejn fil-kontijiet bankarji tagħha u lanqas assi sussegwentement għall-mandat.

Dwar jekk il-proċedura taħt l-Art. 836(8) tal-Kap. 12 tistax timxi waħedha

8. Fuq dan il-punt l-intimat jisħaq *inter alia* illi "*wiehed ma jistax iqis l-imposizzjoni ta' penali qabel ma wiehed jikkunsidra jekk il-mandat ghandux l-ewwel jigi revokat...Li kieku l-ligi riedet li l-intimat li jkun inhareg att kawtelatorju kontrih jaghmel rikors ad hoc ghall-imposizzjoni ta' penali skont sub-artikolu 8 (minghajr ma ssir talba ghar-revoka) kienet tghid dan specifikament bl-istess mod kif fissret fis-sub-artikoli l-ohra – ubi lex voluit dixit. Is-sekwenza tas-sub-artikoli fl-Artikolu 836 hija cara u hija wahda dipendenti fuq l-ohra. Dan anki jirrizulta mill-fatt li d-dritt tal-esponenti li jressaq ir-risposta tieghu huwa ai termini tas-sub-artikolu 3".* F'dan ir-rigward jgħid ukoll illi: "*Il-ligi tippreskrivi b'mod inekwivoku c-cirkostanzi fejn talba ghandha titressaq b'rikors ad hoc. Ezempju l-Artikolu 836(1) jishaq li, "l-intimat li jkun inhareg att kawtelatorju kontrih jista' jaghmel rikors lill-qorti li tkun harget l-att kawtelatorju". L-istess jista' jinghad fir-rigward tal-Artikolu 836(9), fejn dan jsostni li, "fil-kazijiet li jaqghu taht is-sub-artikolu ta' qabel dan, il-qorti tista', meta jsirilha rikors mill-*

persuna li kontriha jkun inhareg l-att kawtelatorju". Huwa evidenti li dan ma jistax jinghad bl-istess mod ghall-Artikolu 836(8), propju ghaliex it-talba li tista' titressaq ai termini ta' dan is-sub-artikolu trid tkun ancillari ghal u marbuta ma' talba ghar-revoka kif inhu specifikament provdut skont s-subartikolu 1 tal-istess artikolu". Finalment jinsisti illi "*fil-ġurisprudenza talba għall-ħlas ta' penali dejjem ġiet meqjusa fl-istess rikors li kien qiegħed jitratta talba għal revoka ta' mandat ai termini tal-Art. 836(1)".*

9. Il-Qorti tqis li huwa minnu li huwa ferm insolitu illi talba għal imposizzjoni ta' penali taħt l-Art. 836(8) ma tkunx akkumpanjata ukoll minn talba għal revoka ta' mandat kawtelatorju. Madanakollu ma taqbilx illi b'analoġija mal-Art. 836(1) u (9), fejn il-leġislatur jagħmel riferenza għal rikors li "*jista*" jsir mid-debitur b'kuntrast mal-Art. 836(8) li ma jsemmi l-ebda rikors, wieħed għandu jinterpreta l-Art. 836(8) bħala li huwa dipendenti esklussivament fuq rikors li jsir ai termini tal-Art. 836(1). Ibda biex u proprju in omaġġ tal-prinċipju tal-massima ċitata mill-intimat *ubi lex voluit dixit, ubi noluit tacuit,* li kieku l-leġislatur ried illi talba taħt l-Art. 836(8) tal-Kap. 12 issir biss f'talba għar-revoka tal-mandat taħt l-Art. 836(1), dan kien jgħidu espressament u mhux *per via di presunzione.* Inoltre, bl-istess raġunament tal-intimat, jista' jingħad li darba waħda mill-kawżali taħt l-Art. 836(8) (ossia l-Art. 836(8)(b) tagħmel riferenza speċifika għall-kliem "*jekk, fit-talba tal-konvenut għat-tneħħija tal-att kawtelatorju*" u darba l-ebda waħda mill-kawżali l-oħra taħt l-Art. 836(8) ma jagħmlu riferenza għal tali talba, allura dan għandu jfisser ukoll illi huwa biss taħt l-Art. 836(8)(b) illi t-talba għall-impożizzjoni tal-penali trid issir ta' bilfors fir-rikors għar-revoka tal-mandat.

10. Jingħad ukoll mill-Qorti illi li kieku talba għal penali trid bilfors tkun akkumpanjata minn talba għar-revoka tal-mandat, dan ikun ifisser illi tali talba ma tkunx tista' titqies iżjed mill-Qorti jekk il-mandat innifsu jiġi revokat qabel jew waqt id-digriet finali. Hija prassi madanakollu, pjuttost komuni, illi jew qabel jew waqt is-smiegħ ta' talba għal revoka ta' mandat (flimkien ma talba għal imposizzjoni ta' penali) il-kreditur *sua sponte* jitlob u jottjeni l-ħruġ ta' kontromandat u dan *inter alia* sabiex possibilment ma tiġix imposta penali fuqu jew tal-inqas ikun hemm mitigazzjoni tagħha. Meta jiġri hekk il-Qorti invarjabbilment xorta tibqa għaddejja bis-smiegħ tar-rikors limitatament għat-talba tal-penali u m'huwiex il-każ li tkun trid tastjeni milli tkompli tieħu konjizzjoni tal-każ ġaladarba l-mandat ikun tneħħa fil-mori. Inċidentalment anke fil-kawża *de quo* l-mandat innifsu tneħħa mill-intimat fil-mori tal-proċedura ossia wara t-talba tiegħu li kienet ġiet milqugħa fis-7 ta' Mejju 2024.

11. Il-Qorti tqis għalhekk illi tal-inqas fil-kawżali taħt l-Art. 836(8)(a), (c) u (d) m'hemm l-ebda ħtieġa illi r-rikorrent debitur jagħmel it-talba tiegħu flimkien ma' talba għar-revoka tal-mandat.

12. Dan kollu qed jingħad anke wara li l-Qorti fliet id-dibattiti parlamentari li ppreċedew id-dħul fil-liġi tal-Art. 836 bis-saħħa tal-Att XXIV tal-1995 liema dibattiti sfortunatament ma jixħtu l-ebda dawl fuq din il-kwistjoni.

Penali mitluba taħt l-Art. 836(8)(a) tal-Kap. 12

13. Kif ġa ngħad it-talba tar-rikorrenti hija biss dik illi l-intimat jiġi kkundannat iħallasha penali ta' bejn € 1,164.69 u € 6,988.12 peress illi huwa ma ppreżentax il-kawża kontriha fit-terminu preskritt mil-liġi u dan mingħajr ebda raġuni valida.

14. Dwar l-Art. 836(8) tal-Kap. 12 ingħad mill-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili fid-digriet tagħha mogħti fl-ismijiet: "**<u>Carmel Farrugia et v. Charmaine Farrugia pro et noe</u>**" (660/2012 JRM, 2 ta' Awwissu 2012):

> *"Illi dwar il-kwestjoni tal-impożizzjoni tal-penali, irid jingħad li din hija sanzjoni fakoltativa. Il-Qorti, fid-diskrezzjoni tagħha, tista' taqbel li tgħabbi lil min ikun ħareġ Mandat kawtelatorju kontra persuna, u fuq talba ta' din, b'piena ta' ħlas ta' penali. Minbarra li tali impożizzjoni hija fakultativa, irid jintwera għas-sudisfazzjon tal-Qorti li trid tkun seħħet waħda miċ-ċirkostanzi maħsubin mil-liġi biex tali sanzjoni tiġi imposta. Erbgħa (4) huma ċ-ċirkostanzi maħsuba mil-liġi f'dan ir-rigward u, ladarba huma sanzjoni punittiva, għandhom jitqiesu strettament bħala tassattivi, iżda biżżejjed li tirriżulta waħda minnhom biex il-Qorti tista' taċċetta li tqis it-talba għall- kundanna tal-ħlas tal-penali. Dwar din id-diskrezzjoni ngħad li l-Qorti hija tenuta li timponi l-penali fejn ikunu jirriżultaw l-estremi li l-liġi teżiġi biex din tkun imposta, u l-Qorti tista' biss tagħżel li ma timponix il-penali maħsuba fl-artikolu 836(8) f'każijiet estremi fejn is-sens ta' ġustizzja hekk kien jimponilha. Il-penali maħsuba fl-imsemmi artikolu 836(8) tal-Kap 12 hija waħda ta' ordni pubbliku immirata li tiżgura serjeta' fil-proċess ġudizzjarju u biex ma tħallix li l-istitut tal-Mandati kawtelatorji jintuża b'abbuż"*

15. Bis-saħħa tal-Att XV tal-2008 u l-emenda sussegwenti tal-Att XII tal-2009, saret possibbli għal kreditur li jippreżenta ittra uffiċjali taħt l-Art. 166A tal-Kap. 12 illi kontestwalment mal-istess ittra jippreżenta ukoll mandat ta' deskrizzjoni jew mandat ta' qbid kawtelatorju jew mandat ta' sekwestru kawtelatorju. Kif ġa ngħad però iktar 'l fuq, il-kreditur li jagħmel hekk huwa imbagħad marbut b'terminu strett sabiex jippreżenta l-kawża fil-mertu u filfatt għandu jagħmel dan f'dik id-data minn dawk segwenti li tiġi l-ewwel:

    1. Fi żmien 20 ġurnata minn meta d-debitur jikkuntesta (parzjalment jew bi sħih) l-ittra uffiċjali billi jippreżenta n-nota responsiva, jew

    2. Fi żmien 60 ġurnata mill-ħruġ tal-mandat, jekk ma jkunx hemm kontestazzjoni.

16. Ġa ngħad ukoll illi l-kawża fil-mertu baqgħet ma ġietx intavolata fit-terminu prefiss.

17. Skond ir-rikorrenti dan sar sabiex jirrekala preġudizzju f'ħajjitha wara xi kwistjoni li kellhom bejniethom il-partijiet in konnessjoni ma' impjieg li kien ġie terminat. L-intimat jikkuntesta dan u filfatt jgħid illi dik il-kwistjoni kienet diġa ġiet riżolta fl-appell u li l-mandat *de quo* sar sabiex jikkawtela somma dovuta lill-Universita' ta' Malta bħala *overpayment* li kien sar b'mod erronju lir-rikorrenti. Jgħid ukoll l-intimat illi żgur ma ġie ikkawżat xi preġudizzju lir-rikorrenti billi fl-eżekuzzjoni tal-mandat ma kienux instabu assi jew flus li jappartjenu għaliha. F'dan ir-rigward imbagħad ir-rikorrenti saħqet li l-mandat kien sar proprju sabiex jiġi sekwestrat l-ammont ta' € 1,750 imħallas lilha mill-Universita permezz ta' ċekk datat 8 ta' Frar 2023, kopja ta' liema ċekk ġie ppreżentat in atti.

18. Il-Qorti qabel xejn tissenjala illi fil-kunsiderazzjoni tagħha dwar jekk kienx hemm raġuni valida 'l għala r-rikorrent ma għamilx il-kawża fiż-żmien preskritt, huma rrilevanti għal kollox il-kwistjonijiet dwar jekk il-mandat ġiex intavolat b'mod frivolu, malizzjuż jew vessatorju (xi ħaġa li tapplika biss għall-kawżali taħt l-Art. 836(8)(d)) jew jekk ir-rikorrenti sofrietx xi preġudizzju jew danni bil-ħruġ tal-mandat (xi ħaġa li ma tapplika għall-ebda kawżali taħt l-Art. 836(8)). Dan għandu jingħad ukoll għaliex kif ġie ddikjarat bosta drabi fil-ġurisprudenza tagħna, il-penali maħsuba taħt din il-proċedura hija waħda ta' ordni pubblika immirata li tiżgura serjetà fil-proċess ġudizzjarju u għalhekk ma għandha x'taqsam xejn mal-preġudizzju li parti jew oħra tista' ssofri bl-għemil tal-att ġudizzjarju.

19. L-intimat nomine jargumenta fir-risposta tiegħu illi kellu raġuni tajba 'l għala ma ppreżentax il-kawża fiż-żmien stipulat u dan għaliex (i) ir-rikorrent qatt ma ġiet notifikata bl-atti ġudizzjarji in kwistjoni minkejja diversi tentattivi u minkejja li hija konsapevoli tagħhom u għaliex (ii) mill-mandat in kwistjoni jirrizulta li ma nstab xejn fil-kontijiet bankarji tar-rikorrenti. Għalhekk skond hu, isaqsi: "*wiehed ghandu jipprocedi b'kawzi u notifiki ta' atti ghall-irkupru ta' flus meta jirrizulta li r-rikorrenti: (i) ghal xi raguni mhux tigi notifikata b'diversi atti, tant li kien hemm (u ghad hemm) dubju ragonevoli dwar jekk l-intimata fil-fatt ghadiex hawn f'Malta u f'dan ir-rigward l-esponenti jitlob li titressaq prova dwar jekk ir-rikorrent fil-fatt kienetx hawn Malta meta tressaq ir-rikors odjern, u dan ad validitatem ai termini tal-Artikolu 180(1)(a) tal-Kap. 12; (ii) ma jidher li hemm l-ebda assi jew flejjes li gew irkuprati bil-mandat in kwistjoni; u (iii) il-procediment tal-process ta' notifika ser iwassal lill-Universita' ta' Malta sabiex tinkorri iktar spejjez ghall-fini ta' notifika certament ser twassal ghal sitwazzjoni fejn ma tistax tirkupra dak li hu dovut lilha lura?*"

20. Fit-trattazzjoni finali l-avukat difensur tal-intimat mar oltre minn hekk u ddikjara illi filfatt l-abbuż sar min-naħa tar-rikorrenti u li l-mandat tħalla fis-seħħ sabiex meta finalment dan jibda iniggeż u jdejjaqha, din tkun sfurzata tavviċina lill-Universita' sabiex tħallas dak li allegatament huwa dovut minnha.

21. Tħares minn fejn tħares lejh dan l-argument tal-intimat huwa fallaċi għall-aħħar jekk mhux ukoll konferma tal-abbuż tal-proċedura li twettaq minnu. **<u>L-unika soluzzjoni</u>** għall-predikament li sab ruħu fih l-intimat meta beda jgħaddi ż-żmien u beda jinduna illi, skond hu, ir-rikorrenti kienet qed tevita milli tiġi notifikata, kienet biss dik illi fuq inizjattiva tiegħu stess jitlob il-ħruġ tal-kontromandat relattiv. Altrimenti seta' biss jittenta illi javviċina lir-rikorrenti, tramite l-avukati rispettivi, sabiex b'mod konġunt jiddikjaraw permezz ta' rikors intavolat fl-atti tal-mandat illi jiġi estiż it-terminu sakemm il-partijiet jippruvaw jittransiġu. It-tħallija fis-seħħ tal-mandat għal aktar minn sena mill-ħruġ tiegħu – saħansitra għal aktar minn sena mill-ftuħ tal-proċedura odjerna – mingħajr ma ġiet intavolata l-kawża fil-mertu, tikkonsisti b'mod ċar f'abbuż tal-għodda tal-mandat kawtelatorju.

22. Mandat kawtelatorju jinħareġ bir-responsabbiltà ta' min ikun talbu u l-Qorti tordna l-ħruġ ta' tali mandat prattikament mingħajr l-ebda indaġini fil-mertu. B'hekk huwa impellenti fuq kwalunkwe persuna li tikseb mandat kawtelatorju li ssegwi b'reqqa l-provvedimenti tal-liġi, xi ħaġa li ma seħħitx fil-każ odjern.

23. Fid-digriet fl-ismijiet **<u>Av. Thomas Bugeja noe v. EveryyMatrix Ltd</u>** (Rik Nru. 120/2019 RGM, 28/03/2019) il-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili f'kuntest fejn il-kawża infetħet wieħed u għoxrin jum wara li ħareġ il-mandat ta' sekwestru kawtelatorju (ossia ġurnata waħda biss aktar mit-terminu stabbilit mil-liġi) qalet hekk:

> *"Huwa minnu illi t-terminu legali inqabez b'ġurnata waħda biss. Huwa minnu wkoll illi dan mhux każ fejn wieħed ottjena l-ħruġ ta' mandat kawtelatorju imbagħad ittraskura u ma ppreżentax kawża jew ippreżentaha ġimgħat jew xhur wara. Izda huwa minnu wkoll li dawn it-termini huma ta' ordni pubbliku u għandhom jigu osservati ad unguem. Nonostante li l-paragrafu (a) tas-subartikolu 8 tal-Artikolu 836 jagħmel referenza għal "raġuni valida" is-sekwestrant ma jagħti l-ebda raġuni għal dan in-nuqqas, anke jekk huwa wieħed qasir...*
> *... l-Qorti ħadet ukoll in konsiderazzjoni l-fatt illi s-soċjeta sekwestrata ħalliet sitt xhur jgħaddu qabel ma talbet il-ħruġ tal-kontro-mandat relattiv u l-ħlas tal-penali...*
> *... fid-dawl ta' dawn il-kunsiderazzjonijiet il-Qorti qed tikkonkludi illi n-nuqqas tas-sekwestrant kien wieħed ta' negliġenza u mhux abbuż tal-proċedura. Din il-Qorti hija tal-fehma li hemm raġunijiet sufficjenti sabiex is-sekwestrant jiġi kkundannat iħallas lis-soċjeta sekwestrata l-penali kif mitlub iżda din għandha tkun fil-minimu tagħha u ċioe ta' €1,164.69."*

24. Fid-digriet fl-ismijiet **<u>Instacoins Ltd v. Truevo Payments Ltd</u>** (Rik. Nru. 763/20RGM, 17/12/2020) intqal hekk mill-Prim' Awla tal-Qorti Ċivil fil-kuntest ta' kawża li ġiet intavolata disat ijiem oltre mit-terminu prefiss:

> *"Jirrizulta mill-atti, u mhux ikkontestat. illi l-mandat ta' sekwestru kawtelatorju numru 970/20 inhareg b'digriet tad-29 ta' Lulju 2020 u ghalhekk it-terminu ta' ghoxrin jum li fih il-kawza fil-mertu kellha tigi intavolata kien jaghlaq fit-18 ta' Awissu 2020. Il-kawza giet intavolata fis-27 ta' Awissu 2020. Is-socjeta' sekwestranti intimata f'dawn il-proceduri ma taghti l-ebda raguni ghaliex it-terminu legali ma giex rispettat. Tissottometti s-socjeta' sekwestranti illi l-Qorti m'ghandiex tirrevoka l-mandat peress li t-terminu legali inqabes biss bi ftit jiem. Tissottometti wkoll illi l-Artikolu 836 (1) (a) huwa intiz mhux sabiex jindirizza kazijiet bhal dawk in ezami izda qed tirreferi ghal meta jinhareg mandat kawtelatorju u s-sekwestrant jibqa' ma jsegwix b'kawza u lanqas jirtira l-mandat. Huwa minnu illi n-nuqqas ta' min jipprezenta kawza ftit jiem wara li jkun ghalaq it-terminu ta' ghoxrin jum mid-digriet li jordna l-hrug ta' mandat kawtelatorju mhux ta' l-istess gravita' bhal meta, wara li jinhareg mandat kawtelatorju, l-ezekutant ma jipprocediex sabiex jintavola kawza u lanqas jirtira l-istess mandat. Pero' dak li qed tissottometti s-socjeta' intimata ma jsibx konfort fil-ligi.*
>
> *Artikolu 843 tal-Kap 12 ma jaghti lok ghal ebda dubju dwar l-interpretazzjoni tieghu. Sub-inciz 1 jipprovdi tassattivament li rikorrent f'mandat kawtelatorju "ghandu" jintavola l-kawza ghall-jedd imsemmi fil-mandat u dan fi zmien ghoxrin jum mill-hrug tal-mandat. Tenut kont li l-ligi ta' procedura hija ligi ta' ordni publiku, mhux konsentit illi tinghata interpretazzjoni wiesgha. Ghall-kuntrarju, hija regolata b'interpretazzjoni stretta in konformita' ma dak espress mill-Legislatur, anke ghaliex ligijiet ta' ordni publiku jaspiraw lejn l-uniformita' fl-applikazzjoni tal-ligi bhal dik li tirregola l-procedura gudizzjarja...*
>
> *... Fil-fehma tal-Qorti jekk jirrizulta illi l-kawza ma gietx ipprezentata fit-terminu legali minghajr ebda raguni tajba, id-diskrezzjoni moghtija lill-Qorti ma hiex jekk tordnax jew le penali izda biss jekk tordnax il-minimu, jew il-massimu jew ammont x'imkien bejn il-minimu u l-massimu. Una volta jirrizultaw l-estremi kontemplati fl-artikolu 836 (8) (a) id-diskrezzjoni tal-Qorti tinstab biss fil-quantum tal-penali li l-Qorti ghandha timponi. Fic-cirkostanzi l-Qorti ma tqisx illi ghandha timponi l-massimu u dan peress li rrizulta illi l-kawza fil-fatt giet ipprezentata mhux wisq wara li skada t-terminu legali.... Ghalhekk il-Qorti fic-cirkostanzi ser timponi l-minimu tal-penali kontemplata fil-ligi."*

25. Il-Qorti tħoss illi fiċ-ċirkustanzi tal-każ odjern hemm każ ċar ta' ksur lampanti u abbuż tal-proċedura min-naħa tal-intimat u li dan ma kienx sempliċiment att ta' negliġenza min-naħa tiegħu.

26. Min-naħa l-oħra l-Qorti ma twielditx il-bieraħ u fid-diskrezzjoni li għandha sabiex tistabilixxi l-penali dovuta lir-rikorrenti, ma tistax lanqas tinjora l-fatt daqstant ieħor ċar il-logħba noli li r-rikorrent lagħbet u ilha tilgħab mill-bidu nett tal-proċeduri li taw lok għar-rikors odjern fis-sens illi tara kif tevita li tkun notifikata kif

imiss bl-atti intavolati kontriha minkejja li kienet u hija pjenament konsapevoli tagħhom.

Il-presenza tar-rikorrenti f'Malta meta ppreżentat ir-rikors odjern

27. Finalment il-Qorti osservat illi moħbija fir-risposta tiegħu r-rikorrent għoġbu jindika kważi *en passant* illi r-rikorrenti jeħtiġilha tressaq prova dawk jekk "*fil-fatt kienetx hawn Malta meta tressaq ir-rikors odjern, u dan ad validitatem ai termini tal-Artikolu 180(1)(a) tal-Kap. 12"*. Għal kull bwon fini, anke jekk din ma saritx fil-forma ta' eċċezzjoni, il-Qorti sejra tgħaddi biex tistħarreġ dan il-punt.

28. Il-ġurisprudenza tal-Qrati tagħna b'mod pjuttost konsistenti stabbiliet illi min jippreżenta kawża fil-Qrati Maltin irid ikun preżenti f'Malta meta jiftaħ tali kawża iżda mhux meħtieġ illi jibqa' preżenti f'Malta tul il-pendenza tal-proċeduri.[3] Inoltre l-Art. 180(1) tal-Kap. 12 jipprovdi kif ġej:

> **'180. (1) Bla ħsara tad-dispożizzjonijiet tal-artikolu 181, il-preżentata tal-iskritturi tista' ssir -**
>
> **(a) mill-parti stess li tidher fl-isem tagħha nfisha, jew mill-persuna li tidher bħala l-ġenitur tat-tfal taħt is-setgħa tiegħu ta' ġenitur, jew bħala tutur, kuratur. amministratur tal-komunjoni, esekutur, kap ta' dipartiment jew amministratur pubbliku ieħor, jew bħala prokuratur ta' knisja, xirka, sptar, jew ta' istituti piji, jew bħala ekonomu ta' proprjetà f'kawża, jew bħala soċju jew rappreżentant ta' ditta, jew bħala wieħed mill-persuni msemmija fis-subartikolu (2) tal-artikolu 181A fil-każ ta' korp li jkollu personalità ġuridika distinta, jew bħala aġent jew rappreżentant ta' soċjetà oħra kkostitwita skont il-liġi, jew bħala prokuratur ta' persuni li jinsabu barra mill-Gżira ta' Malta jew ta' Għawdex, li fiha l-iskrittura tiġi ppreżentata;**
>
> **(b) minn prokuratur legali;**
>
> **(ċ) minn kull soċju ieħor ta' ditta kummerċjali li għaliha l-iskrittura tirriferixxi;**
>
> **(d) minn axxendent, dixxendent tal-parti, ħuha jew oħtha, iz-ziju jew iz-zija, in-neputi jew in-neputija, kwalunkwe wieħed mill-ġenituri ta' kwalunkwe mill-konjuġi, kwalunkwe wieħed mill-konjuġi tal-ulied, wieħed mill-konjuġi, li jkunu għal daqshekk maħtura bħala prokuraturi mill-parti li tidher u li l-firma tagħha hija kontrosenjata skont is-subartikolu (2) tal-artikolu 634;**
>
> **(e) minn kull min ikun parti fil-kawża ma' ħaddieħor;**
>
> **(f) minn avukat, jekk l-iskrittura għandha tiġi ppreżentata f'waħda mill-qrati inferjuri, jew fil-Qorti tal-Appell fil-każijiet ta' appell minn sentenzi tal-qrati inferjuri.'**

---

[3] Espożizzjoni eċċellenti u analiżi mirquma tal-ġurisprudenza fuq din il-materja saret mill-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili fis-sentenza tagħha tas-17 ta' Novembru 2020 fl-ismijiet: **ESA Asset Management S.r.l v. Solutions & Infrastructure Services Limited (App. Nr. 238/2018, Onor Imħallef Grazio Mercieca)**

29. Issa għalkemm l-intimat fir-risposta tiegħu sostna illi r-rikorrenti jeħtiġilha tressaq prova dawk jekk fil-fatt kienetx hawn Malta meta ppreżentat ir-rikors, il-Qorti tqis illi r-rikorrent ma kellha l-ebda obbligu li tagħmel dan u *semmai* la darba kien l-intimat li implika li dan ma kienx il-każ, l-oneru tal-prova kellu jiġi spartit fuqu sabiex jipprova tali allegazzjoni. Bil-maqlub ta' dan, ma sar l-ebda tentattiv mill-intimat matul is-smiegħ tal-każ sabiex imqar tittella' r-rikorrenti tixhed fuq dan il-punt.

30. Fi kwalunkwe każ din il-Qorti m'hijiex konvinta illi li kieku tressqet prova li r-rikorrenti ma kienetx preżenti fil-ftuħ tal-kawża, dan kien ikun ifisser illi r-rikorrenti kellha ħtieġa tkun rappreżentata minn kuratur fil-mument tal-istess ftuħ. Dan jingħad għaliex l-Art. 180(1) ma jitkellimx dwar min jista' jew ma' jistax **jagħmel** kawża (xi ħaġa per eżempju li tipprovdi l-liġi fl-Art. 1866 tal-Kap. 16 fejn tindika illi l-mandatarju ma jistax joqgħod fil-kawża, bħala attur jew konvenut, fl-isem tal-mandant, għalkemm dan ikun tah din is-setgħa, meta l-mandant innifsu ma jkunx nieqes mill-gżira li fiha l-kawża għandha ssir) iżda tipprovdi għal min jista' **jippreżenta** fir-Reġistru l-iskritturi ġudizzjarji inkluż ir-rikors li permezz tiegħu tinfetaħ kawża. Issa mill-atti jidher illi r-rikors promotur ġie ippreżentat minn avukat u prokuratur legali, xi ħaġa li tista' ssir ai termini tal-Art. 180(1)(b) u (f) u għalhekk il-Qorti ma taqbilx mal-intimat meta jgħid illi huwa meħtieġ *ad validitatem* ai termini tal-Artikolu 180(1)(a) tal-Kap. 12 li r-rikorrenti tipprova li ppreżentat din il-kawża waqt li kienet Malta.

Deċiżjoni

31. **Għal dawn ir-raġunijiet il-Qorti qegħda tiddisponi minn dan ir-rikors billi tilqa' t-talba tar-rikorrenti sekwestrata u tikkundanna lill-intimat nomine sekwestrant jħallasha penali fl-ammont ta' elf u mitejn euro (€ 1,200) ai termini tal-Art. 836(8)(a) tal-Kap. 12 bl-ispejjeż kontra l-istess intimat.**

V.G. Axiak	Y.M. Pace
Maġistrat	Dep. Reġistratur